

**“МОНГОЛ УЛСЫН ХӨГЖЛИЙН 2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ БАТЛАХ ТУХАЙ”
УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛЫН ТӨСЛИЙН ХОЁР ДАХЬ
ХЭЛЭЛЦҮҮЛГИЙГ ЯВУУЛСАН ТАЛААРХ ЭДИЙН ЗАСГИЙН
БАЙНГЫН ХОРООНЫ САНАЛ, ДҮГНЭЛТ**

2024 оны 10 дугаар
сарын 16-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

Илтгэгч нь: Улсын Их Хурлын гишүүн Х.Ганхуяг

Улсын Их Хурлын дарга, эрхэм гишүүд ээ,

Монгол Улсын Засгийн газраас 2024 оны 09 дүгээр сарын 27-ны өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн “Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө батлах тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийн нэг дэх хэлэлцүүлгийг Улсын Их Хурлын чуулганы 2024 оны 10 дугаар сарын 03-ны өдрийн нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцэн шийдвэрлэж, төслийг хоёр дахь хэлэлцүүлэгт бэлтгүүлэхээр Эдийн засгийн байнгын хороонд шилжүүлсэн.

Эдийн засгийн байнгын хороо 2024 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдрийн хуралдаанаараа дээрх тогтоолын төслийн хоёр дахь хэлэлцүүлгийг Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 66 дугаар зүйлд заасныг баримтлан явуулж, дараах санал, дүгнэлтийг гарган Та бүхэнд танилцуулж байна.

Байнгын хорооны хуралдаанаар тогтоолын төслийн хоёр дахь хэлэлцүүлгийг явуулах үед Улсын Их Хурлын гишүүн Ж.Ганбаатар Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн тухай хуулийг “Эрдэнэс тавантолгой” ХК яагаад хэрэгжүүлэхгүй байгаа шалтгаан нөхцөл, Монгол Улсын эдийн засгийн хөгжилд голлох нөлөө бүхий 2 хилийн боомт ямар шалтгааны улмаас 24 цагаар үйл ажиллагаа явуулахаа зогсоосон талаар, хүчин төгөлдөр үйлчилж байгаа хууль тогтоомжийг биелүүлж, биржээр нүүрс арилжаалах ажиллагааг 80 хүртэл хувьд хүргэх талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Р.Сэддорж говийн бүсэд дулааны цахилгаан станц барих ажил удааширсан шалтгаан, цаашид эрчим хүч тасалдах эрсдэл үүсвэл хүлээх хариуцлагын талаар асуулт асууж, санал хэлсэн болно.

Байнгын хороо 2024 оны 1 дүгээр тогтоолоороо “Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө батлах тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийг Байнгын хороо болон чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцүүлэх бэлтгэл хангах үүрэг бүхий ажлын хэсгийг Улсын Их Хурлын гишүүн Х.Ганхуягаар ахлуулж, Улсын Их Хурлын гишүүн Р.Батболд, О.Батнайрамдал, Н.Батсүмбэрэл, Б.Жаргалан, Г.Лувсанжамц, Б.Мөнхсоёл, С.Цэнгүүн, Д.Энхтуяа, Д.Энхтүвшин, М.Энхцэцэг нарын бүрэлдэхүүнтэйгээр байгуулан ажиллалаа.

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.9 дэх хэсэгт заасны дагуу ажлын хэсэг экспортын гол бүтээгдэхүүнүүдийн зах зээлд нэвтрэх нэг цонхны бодлого боловсруулах, бизнес эрхлэгчид болон хариуцлагатай татвар төлөгчийг дэмжих, жижиг, дунд, бичил бизнес эрхлэгчдийг дэмжих арга хэмжээг

хэрэгжүүлэх, эрчим хүчний системийн тогтворжилтыг хангах, сэргээгдэх эрчим хүчийг зөв зохистой хөгжүүлэх үндсэн баримт бичиг болох нэгдсэн сүлжээний дүрэм, түүнтэй холбоотой менежментийн тогтолцоог бий болгох, Улаанбаатар хотод 2 дугаар шатны эрүүл мэндийн төв барих, хорооны хэмжээнд хэрэгжүүлэх тохижилтын жижиг төслүүдийг иргэд, хөршийн холбоогоор гүйцэтгүүлэх боломжийг бий болгох, Хөвсгөл аймагт “Хөх баавгайн үүр” төслийг хэрэгжүүлэх, улс төр дэх мөнгөний нөлөөллийг бууруулах асуудлаар зарчмын зөрүүтэй саналын томьёолол, тогтоолын төслийн хавсралтад тусгагдсан бусад төсөл, арга хэмжээний нэр томьёог жигдлэх, тоон үзүүлэлтүүдийн хувь, хэмжээг өөрчлөх зэрэг нийт 39 санал бэлтгэснийг Байнгын хорооны хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх дэмжлээ.

Мөн түүнчлэн Улсын Их Хурлын гишүүдийн зүгээс тогтоолын төсөлтэй холбогдуулан гаргах зарчмын зөрүүтэй саналаа Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.14 дэх хэсгийг баримтлан бичгээр, урьдчилан ирүүлсэн бөгөөд Байнгын хороо Улсын Их Хурлын гишүүдээс ирүүлсэн дараах саналын томьёоллуудаар санал хураалт явууллаа.

Тогтоолын төсөлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүн Ч.Лодойсамбуу бизнес эрхлэхэд учирч буй хууль, эрх зүйн саадыг арилгаж, эрх зүйн орчныг сайжруулах, Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Пүрэвдорж Ховд аймгийн Булган сумын Ярантын боомтын нүүрсний экспортын терминалыг барих ажлыг эхлүүлэх, Байтаг боомтыг ашиглалтад оруулж, байнгын ажиллагаатай болгох, Улсын Их Хурлын гишүүн М.Энхцэцэг цахилгаанаас үүдэлтэй гал түймэр гарах, цахилгаанд хүн цохиулахаас урьдчилан сэргийлэх тогтолцоог бий болгох, Архангай, Өвөрхангай, Баянхонгор аймгуудад нар, батарейн станц барих, Улсын Их Хурлын гишүүн Г.Лувсанжамц хот байгуулалт, зураг төсөл, барилгын ажлын норм, дүрмийг боловсронгуй болгох судалгааны ажлыг хэрэгжүүлэх, Улсын Их Хурлын гишүүн Д.Энхтүвшин гадаад жуулчдыг хүлээн авах чадамжийг зохистой хэмжүүрээр тооцоолох гэсэн зарчмын зөрүүтэй саналууд ирүүлснийг Байнгын хорооны хуралдаанаар хэлэлцээд, хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх дэмжсэн болно.

Улсын Их Хурлын гишүүн Ц.Туваан орон нутагт иргэд ая тухтай амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлж, суурьшлын бүсийн инженерийн дэд бүтцийг шинэчлэх, хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүнийг кластераар хөгжүүлэх, боловсруулалтын түвшинг ахиулах төслийг хэрэгжүүлэх, газар тариалангийн түүхий эдийн анхан шатны боловсруулалт хийх, хадгалах зоорь байгуулах, уул уурхайн хайгуул, ашиглалт, олборлолт, сонгон шалгаруулалтын програм, техник хангамжийг хөгжүүлэх, Мандал сумаас Түнхэл тосгон хүртэлх 35км хатуу хучилттай замын төслийг хэрэгжүүлэх, Улсын Их Хурлын гишүүн Д.Батбаяр Дархан-Уул аймагт малын гаралтай түүхий эдийн бүтээгдэхүүн боловсруулах болон дагалдах үйлдвэр бүхий үйлдвэрлэл, технологийн цогцолбор байгуулах, Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Бат-Эрдэнэ Улаан-Уул, Баянзүрх, Ринчинлхүмбэ, Цагааннуур сумдыг холбосон гүүрэн байгууламжийг шинэчлэх, Улсын Их Хурлын гишүүн М.Энхцэцэг Сонгино-Дархан чиглэлийн 220кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугамыг барих, Улсын Их Хурлын гишүүн Р.Сэддорж Даланзадгад хотод 50МВт-ын хүчин чадалтай дулааны станц барих төслийг эхлүүлэх, Улсын Их Хурлын гишүүн Г.Лувсанжамц халаалтын урсгал засвар өндөртэй сургууль, цэцэрлэгийн барилгад эрчим хүчний аудитын үнэлгээг үе шаттай хийлгэж, шинээр барих барилгыг пассив барилгын шаардлагад нийцүүлэх, эрчим хүчний

хэмнэлттэй технологид шилжүүлэх, хотын ерөнхий төлөвлөгөө болон хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу газрын зөвшөөрөл олгох тогтолцоог бий болгох гэсэн зарчмын зөрүүтэй саналууд ирүүлснийг Байнгын хорооны хуралдаанаар хэлэлцээд, хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх дэмжээгүй болно.

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.22 дахь хэсэгт заасны дагуу “Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө батлах тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөлтэй холбогдуулан ажлын хэсгээс бэлтгэсэн болон Улсын Их Хурлын гишүүдээс ирүүлсэн зарчмын зөрүүтэй саналын томъёоллуудыг нэг бүрчлэн хэлэлцэн санал хураалт явуулж, олонхын санал авсан, аваагүйгээр нь бүлэглэн Та бүхэнд хүргүүлсэн болно.

Улсын Их Хурлын эрхэм гишүүд ээ,

“Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө батлах тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийн хоёр дахь хэлэлцүүлгийг явуулсан талаарх Эдийн засгийн байнгын хорооны санал, дүгнэлт, зарчмын зөрүүтэй саналын томъёоллуудыг хэлэлцэн шийдвэрлэж өгөхийг Та бүхнээс хүсье.

Анхаарал тавьсанд баярлалаа.

**ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙНГЫН
ХОРООНЫ ДАРГА**

Р.СЭДДОРЖ